

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Lausuntopyyntöne 13.12.2016 (YM1/6211/2016)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUKSEKSI RAKENNUSTEN PALOTURVALLISUUDESTA

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme asetusluonnokseen.

Suomessa kuolee tulipaloissa vuosittain vajaat 100 ihmistä eikä määrä ole ollut merkittävästi vähenemässä. Lähes kaikki kuolemat tapahtuvat syttymishuoneistossa (tavallisissa asunnoissa), mikä osaltaan kertoo toimivista palon ja jossain määrin savun leviämistä estävistä vaatimuksista. Asetusluonnos enimmäkseen käsittelee näitä vaatimuksia. Mahdollisuuksia myös syttymishuoneiston asukkaan turvallisuuden parantamiseen on olemassa.

Automaattinen sammutuslaitteisto

Tehokas rakentamismääräyksiin liittyvä parannus syttymishuoneiston asukkaan pelastamiseksi tulipalotilanteessa olisi automaattinen sammutuslaitteisto, jota ei asetusluonnoksen mukaan tavanomaisiin asuntoihin tule. Onnettomuustutkintakeskus on suosittanut vuonna 2014 Pansion kerrostalopalon tutkinnassa, että

Ympäristöministeriö laatii perustellun pitkän aikavälin suunnitelman siitä, asennetaan uusiin ja peruskorjattaviin kerrostaloihin ja mahdollisesti muihin asuinrakennuksiin automaattinen sammutuslaitteisto.

On toivottavaa, että suosituksessa mainittu suunnitelma tehdään ja samalla ratkaistaan, hyväksytäänkö syttymishuoneistossa tapahtuvat palokuolemat, myös uusissa asunnoissa. Sammutuslaitteiden yleistyminen vaatii paljon aikaa, joten työ on syytä aloittaa.

Varatieikkunat

Naantalissa kuoli omakotitalopaloissa vuonna 2009 viisi nuorta, mihin vaikutti olennaisesti se, että ikkunat eivät olleet avattavissa ja rikkominen osoittautui vaikeaksi. Sama ongelma tuli ilmi Raahessa syyskuussa 2016 syttyneen rivitalopalon tutkinnassa.

Naantalin palon tutkinnassa Onnettomuustutkintakeskus suositti, että

Ympäristöministeriön ja sisäasiainministeriön tulisi huolehtia siitä, että uusiin ja muutoksen kohteena oleviin pientaloihin vaaditaan varatieksi joko toinen ulko-ovi tai kiinteillä avauskahvoilla varustettu ikkuna. Vanhojen rakennusten osalta toimivan varatien rakentamista tulisi edistää kohdennetulla tiedottamisella.

Lausunnolla olevalla asetuksella tulisi huolehtia siitä, että mahdollisimman moneen asuinhuoneeseen saadaan erilaisiin palotilanteisiin soveltuva poistumismahdollisuus. Helppo ratkaisu moneen kohteeseen on avattavissa oleva ikkuna.

Palon leviäminen rivitaloissa

Raahen rivitalopalon tutkinnassa on ilmennyt, että palo levisi tehokkaasti pitkän räystään (2 metriä) alla viereisiin palo-osastoihin ja asuntoihin. Palo- ja palokaasut eivät päässeet purkautumaan räystäään ohi ylös, vaan suuntautuivat sivuille. Rivitalo tuhoutui lähes kokonaan vaikka pelastuslaitoksen vasteaika oli lyhyt. Rivitaloja tuhoutuu toistuvasti.

Räystäään tai katoksen alla tapahtuva palon leviäminen ainakin rivi- ja paritaloissa tulee rakentamismääräyksissä estää. Ikkunasta purkautuvat liekit ja savu tulisi suunnata hallitusti rakennuksesta pois päin.

Palon leviäminen porrashuoneeseen

Pansion kerrostalopalossa 2014 syttymishuoneistosta paloa paenneelta henkilöltä jäi huoneiston ovi auki kuten usein jää. Palo pääsi porrashuoneeseen ja kehittyi siellä rajuksi. Savua levisi lähes kaikkiin asuntoihin ja joidenkin huoneistojen ovi paloi puhki. Yöllinen tilanne oli asukkaille vaarallinen ja pelottava sekä pelastuslaitokselle vaativa. Vahingot olivat suuret. Onnettomuustutkintakeskus suositti, että

Ympäristöministeriö muuttaa rakentamismääräyksiä niin, että uusien ja peruskorjattavien kerrostaloasuntojen palo-oviin vaaditaan suljinlaitteisto.

Kerrostalohuoneistojen ulko-ovet (kerrostaso-ovet) ovat ainoat osastoivat ovet, joihin ei suljinta asetusluonnoksen mukaan vaadita. Poikkeus tulisi poistaa.

Kerrostaloasunnoista poistuminen

Pansion kerrostalopalossa asukkaiden pelastaminen parvekkeilta onnistu vaivoin. Nostolava-auto oli käytettävissä ja pihanurmikko pakkasen ansiosta kesti ajoneuvon käytön. Märän maan aikana tai lumihankitilanteessa olisi tullut ongelmia. Kaiken kaikkiaan nostolava-auton avulla huoneistoista pelastamiseen liittyy monia epävarmuuksia.

Siksi Onnettomuustutkintakeskus suositti, että

Ympäristöministeriö muuttaa rakentamismääräyksiä siten, että uusista ja peruskorjattavista rakennuksista voi poistua omatoimisesti myös varatien kautta. Ensisijaisen varatiejärjestelmän tulee olla parvekeluukku, tikkaat tai muu kiinteä järjestely.

Suositus tulisi toteuttaa lausunnolla olevan asetuksen avulla.

Koulujen turvallisuus

Koulujen turvallisuutta Onnettomuustutkintakeskus käsitteli Kouvolan koulupalon tutkinnassa 2014. Palo pääsi kehittymään liikuntasalissa kenenkään huomaamatta hyvin voimakkaaksi ja uhkasi vakavasti oppilaiden turvallisuutta. Lisäksi suuri koulu tuhoutui ja on nyt purettu. Automaattista paloilmoitinta ei ollut. Sellaisen ansiosta pelastuslaitos olisi saatu paikalle palon alkuvaiheessa tai todennäköisesti jopa kaapeleiden käryn hälyttämänä jo ennen palon syttymistä. Onnettomuustutkintakeskus suositti, että

Ympäristöministeriö huolehtii siitä, että uusiin koulurakennuksiin joitain perusteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta asennetaan automaattinen paloilmoitinjärjestelmä ja kuulutuslaitteisto.

Suositus tulisi toteuttaa rakennusten paloturvallisuutta käsittelevässä asetuksessa. Kuulutuslaitteistojen tarve kouluissa on osoitettu myös Jokelan ja Kauhajoen koulusurmien tutkinnassa. Automaattisten paloilmoittimien ja kuulutuslaitteiden tarpeen nosti esiin myös opetus- ja kulttuuriministeriön asettama koulujen turvallisuutta pohittanut työryhmä suosituksissaan vuonna 2015.

Lopuksi ilmaisemme huolen ja tyytymättömyyden siihen, että Onnettomuustutkintakeskuksen työtä ja suosituksia ei näytä olevan hyödynnetty asetusluonnosta laadittaessa. Onnettomuuksista oppimisen tulisi olla keskeinen osa turvallisuuden kehittämistä.

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS

Johtaja

Veli-Pekka Nurmi

Johtava tutkija

Kai Valonen